Rosnące, bardzo duże znaczenie ubezpieczeń dla sektora przedsiębiorstw, a tym samym gospodarki oraz dalsze dobre perspektywy rozwoju rynku ubezpieczeń należności(sięgające nawet dwucyfrowego tempa wzrostu), to najważniejsze wnioski z panelu „Rola ubezpieczeń należności w finansowaniu przedsiębiorstw oraz wspieraniu gospodarki oraz eksportu”, jaki odbył się w dniu 23 października w Warszawie w ramach **Insurance Forum**.

Maciej Rapkiewicz

Ubezpieczenia należności wspierają i będą wspierać Polska gospodarkę

Insurance Forum, 23.10.2013

W panelu wzięli udział szefowie czterech głównych ubezpieczycieli specjalizujących się w ubezpieczeniu należności działających na polskim rynku:

- ♦ Maciej Drowanowski – Dyrektor Zarządzający Coface,
- ♦ Rafał Hiszpański – Prezes Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.,
- ♦ Dariusz Poniewierka – Prezes Zarządu KUKE S.A.
- ♦ Paweł Szczepankowski – Dyrektor Zarządzający Atriadus Polska.

Panel moderował Członek Zarządu Instytutu Sobieskiego Maciej Rapkiewicz. Prezentację wprowadzającą jego autorstwa dostępna jest w załącznikach na dole strony.

Duże znaczenie dla przedsiębiorstw

Patrząc jedynie przez pryzmat wysokości przypisu składki (który wynosi ok. 0,5 mld zł rocznie, co przekłada się na niecałe 2% składek przypisanych w dziale II ubezpieczeń w Polsce w 2012 r.), ubezpieczenie należności może być uznane za produkt niszowy.Jednak za stosunkowo niewielkim przypisem składki, kryje się ponad 300 mld zł obrotu realizowanego przez przedsiębiorstwa stosujące odroczone

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

terminy płatności.

Paneliści podkreślali, że świadomość ryzyka w zakresie ubezpieczeń należności po stronie przedsiębiorstw znacznie zwiększyła się w ostatnich latach. Osłabienie gospodarcze przełożyło się na wzrost niewypłacalności, a także nasilenie zjawiska zatorów płatniczych, których ryzyka przedsiębiorcy nie są w stanie w pełni skalkulować. Niestety, często przedsiębiorcy wykazują wolę zawarcia umowy ubezpieczenia należności, dopiero gdy portfel ich kontrahentów – dłużników ulega znaczącemu pogorszeniu, a co za tym idzie skłonność ubezpieczyciela w takich przypadkach do objęcia ryzyka może być ograniczona.

Należy jednak pamiętać, że transakcje handlowe wiążą się z ryzykiem także w okresie boomu gospodarczego. Wtedy bowiem, kierowane chęcią zwiększenia zysków, niektóre firmy przeinwestowują, co prowadzi do narastania „baniek", narażając współpracujące z nimi przedsiębiorstwa na ryzyko utraty należności. Zatem ubezpieczenie należności odgrywa rolę dla poszczególnych przedsiębiorstw i całej gospodarki w różnych fazach cyklu koniunkturalnego.Każda z faz cyklu stanowi dla ubezpieczycieli wyzwanie innego rodzaju. W przypadku gorszej koniunktury, przedsiębiorstwa korzystające z ubezpieczeń należności, mogą zwiększać swój udział w rynku i zyski w stosunku do podmiotów nie zawierających takich ubezpieczeń. Z kolei dla okresu prosperity, charakterystyczne jest np. zwiększenie presji cenowej. Efekt presji cenowej stanowią gwałtowne „odbicia" cen polis po załamaniach rynkowych, przez co amplituda zmian może być znacząca.

Znaczenie ubezpieczeń należności dla przedsiębiorstw, a tym samym gospodarki, jako źródło zewnętrznego finansowania,wzrastało w ostatnich latach także w wyniku spowolnienia akcji kredytowej przez banki. Jak wskazują skumulowane dane bilansowe przedsiębiorstw publikowane przez GUS,wysokość zobowiązań z tytułu należności i usług znacznie przewyższa poziom krótkoterminowych kredytów i pożyczek.

Coraz większym zainteresowaniem ubezpieczenie należności cieszy się wśród firm z sektora MSP. Wynika to zarówno z rosnącej świadomości tej grupy przedsiębiorstw, jak i z bardziej aktywnej postawy ubezpieczycieli, którzy poszukują klientów wśród mniejszych firm.

Zaletą ubezpieczeń należności nie jest jedynie zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej, ale również możliwości wsparcia działalności przedsiębiorstwa i procesów decyzyjnych w nim podejmowanych przez stały kontakt z firmą

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

monitorującą i oceniającą ryzyko. Paneliści zwrócili uwagę, że przedsiębiorcy często jeszcze postrzegają korzyści płynące z ubezpieczenia należności jedynie przez pryzmat wypłacanych odszkodowań, kiedy powinni także zauważać pozytywne strony wynikające z uniknięcia strat, dzięki właściwej ocenie kontrahentów dokonanej przez ubezpieczycieli. Rzetelna ocena ryzyka generowanego przez kontrahentów przed zawarciem transakcji jest jedną z większych wartości wnoszonych do naszego życia gospodarczego przez ubezpieczycieli należności, będących również niejako „barometrem gospodarczym".

Zawarcie umowy ubezpieczenia należności sprzyja wprowadzeniu i stosowaniu w przedsiębiorstwie procedur zarządzania należnościami, pomaga poruszać się w takich obszarach jak ustalanie terminów płatności, monitorowanie braków należności, stosowanie właściwych dokumentów itp. W przedsiębiorstwach zawierających ubezpieczenia należności wzrasta również skuteczność windykacji – znaczna część długów zostaje spłacona po wysłaniu do dłużnika informacji, że dana należność była ubezpieczona.

Dobre perspektywy rozwoju

Pozytywnie należy ocenić perspektywy rozwoju ubezpieczeń należności, które służyć będzie przedsiębiorcom i całej gospodarce. Potencjał tego rynku jest w Polsce bardzo duży i można liczyć na dwucyfrowe tempo wzrostu rynku w kolejnych latach. Dynamika rozwoju rynku ubezpieczeń należności pozostaje znacznie wyższa niż dynamika rozwoju Polski mierzona wzrostem PKB i należy spodziewać się utrzymania tego trendu w najbliższych latach.

Jest to związane z rolą ubezpieczycieli należności, którzy zgodnie ze słowami panelistów, „nie obrażają się na rzeczywistość", lecz umiejętne wykorzystują istniejące okazje dla dobra klientów, a tym samym gospodarki. Pogorszenie kondycji dłużników spowodowane często gwałtowną zmianą koniunktury na ich rynku wymaga od ubezpieczycieli szybkiej reakcji w postaci wygenerowania dla przedsiębiorców dużo szerszego pakietu usług niż sama ochrona ubezpieczeniowa. Czasy, w których rola ubezpieczycieli należności sprowadzała się jedynie do wypłaty odszkodowania bezpowrotnie minęły. Śmiało można powiedzieć, że stali się oni doradcą w zakresie bezpiecznego prowadzenia wymiany handlowej. Posiadanie przez przedsiębiorstwa ubezpieczenia należności znacznie podwyższa poziom bezpieczeństwa transakcji, będąc dodatkowym impulsem stymulującym sprzedaż krajową jak i zagraniczną.

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Wskazane obszary zmian prawnych

Ubezpieczyciele należności są zawsze beneficjentem zmian korzystnych dla procesów gospodarczych. Wprowadzanie korzystnych zmian prawnych, które polepszają sytuację podmiotów gospodarczych ma swoje przełożenie również na rozwój sektora ubezpieczeń należności.Jako działania ze strony organów państwowych przyczyniające się do wzrostu rynku ubezpieczeń należności paneliści wskazali przyspieszenie procedur sądowych,zwiększenie ochrony wierzycieli w procesach upadłościowych, a także poprawę transparentności i dostępności sprawozdań finansowych przedsiębiorstw.

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].